

انتشارات
بین‌المللی
گاج

آس

مجموعه کتاب‌های آموزش ساده

سرشناسه: ضیائی، پیمان
عنوان و نام پدیدآور: دین و زندگی یازدهم (ریاضی و تجربی)
شاهین درویش‌پور، محمدعلی جعفری
مشخصات نشر: تهران: انتشارات بین‌المللی گاج: ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری: ۲۸۰ ص. مصور.
فروست: این کتاب از مجموعه کتاب‌های آس گاج می‌باشد.
بها: ۲۵۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۹-۸۶۳-۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبای مختصر.
شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۵۸۵۱۸

توجه: به موجب ماده‌ی
۵ قانون حمایت از حقوق
مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب
۱۳۴۸/۱۰/۱۱ کلیه‌ی حقوق این کتاب برای
انتشارات بین‌المللی گاج محفوظ می‌باشد و هیچ
شخص حقیقی یا حقوقی مق استفاده از آن
را ندارد و متلفین به موجب این
قانون تمت پیگرد قانونی
قرار می‌گیرند.

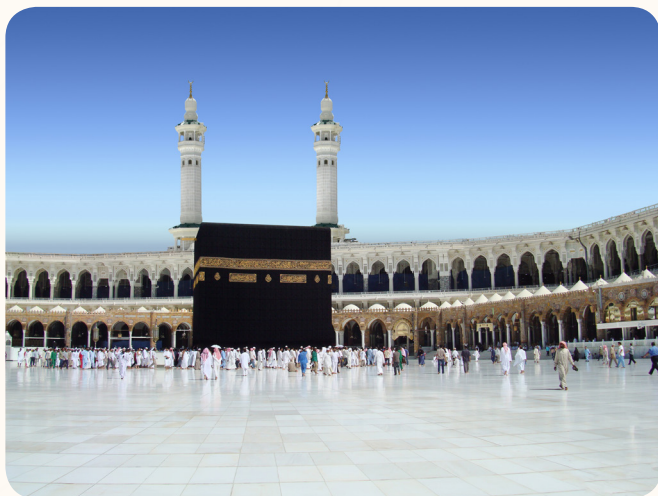
[ناشر: انتشارات بین‌المللی گاج]
[مدیر مسئول: مهندس ابوالفضل جوکار]
[معاونت علمی: مهندس محمد جوکار]
[مدیر تألیف: علیرضا مزرعتی]
[واحد پژوهش و برنامه‌ریزی کتاب‌های: آس]
[عنوان کتاب: دین و زندگی یازدهم (ریاضی و تجربی)]
[مؤلفان: پیمان ضیائی - شاهین درویش‌پور - محمدعلی جعفری]
[ویرایش علمی: الهام نکونام - ملیحه یعقوبی‌زاده]
[مدیر واحد فنی: صغری قربانی] + [نظارت بر تایپ و صفحه‌آرایی: محمد یوسفی]
[صفحه‌آرایی: ساناز عاشقی - نازنین احمدی شفق - ابراهیم فرجام‌فر] + [حروف‌نگاران: نیلوفر قربانی - الناز دارانی]
[طراح شکل: وحیده معینی - ملیکا فدایی - حمیده میرزایی] + [طراح جلد: منصور سماواتی]
[مدیر چاپ: علی مزرعتی] + [لیتوگرافی، چاپ‌خانه و صحافی: گاج]
[نوبت چاپ: اول (۱۳۹۷)] + [شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه]
[دفتر مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، بین چهارراه ولیعصر (عج)
و خیابان فلسطین، شماره ۹۱۹] + [تلفن: ۰۲۱ - ۶۴۲۰]
[سرویس پیام کوتاه (SMS): ۱۰۰۰۴۲۵]
[صندوق پستی: ۳۷۷ - ۱۳۱۴۵]
[پایگاه اینترنتی: www.gaj.ir]
[قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان]

مقدمه مؤلفان

◆◆◆ سخن اول

فعالیت گیرنده‌های یادگیری دانش آموز باید در مسیر دریافت صحیح اطلاعات مناسب قرار بگیرد. اطلاعات پراکنده، ناقص و غیرمنسجم، انبوه و بی‌برنامه او را از هدف اصلی آموزش دور می‌کند. ما کوشیده‌ایم با ایجاد فضای یادگیری - یاددهی فعال و پویا و با مدیریت داده‌های ورودی مطابق با برنامه درسی ملی، مسیر آموزش تکمیلی را تقویت و کامل کنیم.

برنامه‌ریزی مدون و منسجم در مسیر آموزش به یادگیری پایدار می‌انجامد. مؤلفه‌های این نوع یادگیری باید هم‌راستا با اهداف آموزشی، نیازهای علمی و حتی تربیتی دانش‌آموزان باشد. نوع، ابزار و رفتارهای محیطی و انسانی در تعیین شکل ساختار فضای آموزشی مؤثرند.

◆◆◆ ایستگاه کتاب‌شناسی

درآمدی بر درس

◆ ویژگی‌های این بخش: الف) ارائه همه مطالب آورده شده در بخش شروع هر درس از کتاب درسی. ب) دسته‌بندی‌های نموداری و قالبی هر جا و هر زمان که نیاز حس شده روی مطالب آورده شده است. هدف از انجام این کار سهولت یادگیری مطالب برای دانش‌آموزان و فارغ‌التحصیلان عزیز بوده است.

◆ نحوه مطالعه این بخش: الف) توجه و تدبر در سؤالات مطرح شده در این بخش، که پیرامون مطالب درس آمده و رسیدن به پاسخ آن‌ها؛ مساوی فهم هدف از طرح مسائل آن درس است. ب) گاهی در محتوای غیرسؤالی این بخش، نکات جدی مورد نظر طراحان آزمون‌های

آزمایشی، کنکور سراسری و امتحانات نهایی و پایانی مطرح می‌شود. لذا محتوای غیرسؤالی این بخش را کاملاً جدی بگیرید.

درسنامه

◆ ویژگی‌ها و اجزای این بخش

الف) اصطلاحات: تجميع تمامی اصطلاحات جدید هر درس، در این بخش انجام شده است.

◆ اهمیت این بخش

اصطلاحات از سوژه‌های اصلی امتحانات پایان ترم مدارس و امتحانات نهایی هستند.

ب) بدنه متنی درسنامه

◆ ارائه تمامی محتوای متنی دروس کتاب درسی

◆ دسته‌بندی نموداری، شکلی و قالبی اکثریت محتوای متنی دروس کتاب درسی

◆ پاسخ‌گویی به تمامی اندیشه و تحقیق‌ها

◆ پاسخ‌گویی به «بررسی» ها، «فعالیت» ها، «تدبر در قرآن» ها و سایر فعالیت‌های درون درسی مورد توجه کنکور سراسری و امتحانات نهایی و پایانی.

پ) آیات هر درس

- ♦ ارائه ترجمه کامل آیه / آیات
- ♦ ارائه «پیام کلی» برای هر آیه ← پیام کلی چیست؟ همه یا غالب مفاهیم یک آیه یک خطی شده است.
- ♦ ارائه تمامی «مفاهیم اساسی» برای همه آیات
- ♦ «مفاهیم اساسی» یک آیه به چه معناست؟ یعنی آن بخش از محتوای متنی هر درس که با آیه موردنظر ارتباط دارد.

جداول سطری - ستونی

- ♦ ویژگی‌های این بخش: الف) ارائه تمامی سؤالات و نکات جاخالی ممکن از هر درس در قالب جداول سطری - ستونی.
- ب) جذابیت پاسخ‌گویی به سؤالات جاخالی در قالب جدول سطری - ستونی.

- ♦ اهمیت این بخش: سؤالات «ص / غ - جای خالی» از اصلی‌ترین بخش‌های امتحانات نهایی و پایان‌ترم مدارس بوده که این بخش کمک‌کننده مخاطبان عزیز کتاب برای تسلط به امتحانات است.

کافه سوال

- ♦ ویژگی‌های این بخش: ارائه تمامی سؤالات تشریحی کوتاه و بلند پاسخ ممکن از هر درس همراه با پاسخ تشریحی آن‌ها.
- ♦ اهمیت این بخش: کمک به حل سؤالات تشریحی کوتاه و بلند پاسخ امتحانات نهایی و پایانی مدارس.

نمودارهای نقشه ذهن

- ♦ ویژگی‌های این بخش: الف) ارائه خلاصه تمامی، تکرار می‌کنم؛ تمامی مطالب متنی هر درس در قالب نمودارهای نقشه ذهن (Mind Maps)
- ب) قابلیت مرور چشمی تمامی محتوای متنی هر درس، صرفاً در چند دقیقه (۳ الی ۵ دقیقه)
- ♦ نحوه استفاده از این بخش: پس از مطالعه کامل هر درس، هر زمان نیاز به مرور تمامی مطالب آن درس داشتید؛ با مراجعه به نمودار نقشه ذهن آن، در کمترین زمان ممکن این منظور را به سرانجام رسانید.
- ♦ کارکردهای این بخش: الف) کمک به مرور سریع

کل مطالب هر کتاب یا تمامی کتب دین و زندگی در دوران جمع‌بندی دانش‌آموزان کنکوری
ب) کمک به مرور سریع مطالب هر درس یا جمعی از دروس هر کتاب، پیش از هر آزمون آزمایشی
پ) کمک به مرور سریع مطالب هر درس یا هر کتاب پیش از امتحانات پایانی یا پایان ترم

گزینه چند؟

- ♦ ویژگی‌های این بخش: الف) پوشش تمامی نکات و مطالب هر درس، با سؤالات تألیفی
- ب) ارائه تمامی سؤالات کنکور، از ۱۱ سال پیش تاکنون مرتبط با محتوای هر درس
- پ) ارائه سؤالات آزمون‌های آزمایشی گاج، مرتبط با مفاهیم هر درس

پاسخنامه جداول سطری - ستونی دروس

- ♦ نحوه استفاده از این بخش: پس از حل کامل هر جدول و یا حین حل آن‌ها می‌توانید جهت پی بردن به پاسخ صحیح هر سؤال به این بخش مراجعه کنید.

آزمون‌ها (امتحانات نهایی) تشریحی

- ♦ ویژگی‌های این بخش: الف) طراحی چندین آزمون تشریحی مخصوص نوبت اول تحصیلی، متناسب با بارم‌بندی دقیق آموزش و پرورش

ب) طراحی چندین آزمون تشریحی مخصوص کل کتاب (آزمون‌های نوبت پایانی) متناسب با بارم‌بندی دقیق آموزش و پرورش
پ) پاسخ‌گویی دقیق به هر یک از آزمون‌های نام‌برده، همراه با ذکر بارم مخصوص هر بخش از پاسخ
♦ نحوه استفاده از این بخش: پیش از امتحانات نوبت اول و دوم، می‌توانید با مراجعه به این بخش و حل آزمون‌ها، به مواردی از قبیل قالب سؤالات امتحانات، محتوای موردنظر سؤالات و ... تسلط پیدا کنید.

QR کدها

- ۱- فایل صوتی آیات، مخصوص قرائت ابتدایی هر درس
- ۲- پاسخ‌نامه تشریحی سؤالات چهارگزینه‌ای دروس
- ♦ ویژگی‌های این بخش: الف) پاسخ‌گویی تشریحی به همه سؤالات چهارگزینه‌ای
- ب) ارجاع پاسخ هر سؤال، به صفحات کتاب درسی (محل استخراج پاسخ هر سؤال)
- پ) جامعیت و همه‌جانبه بودن پاسخ‌ها
- ت) «بررسی همه گزینه‌ها» در جاهایی که نیاز به انجام این کار احساس شده است.

هرگونه پیشنهاد و انتقاد و همچنین مشاوره درسی و سؤالات علمی خود را با مؤلفان این کتاب در میان بگذارید، برای این منظور می‌توانید همه روزه از ساعت ۱۶ تا ۱۸ با تلفن ثابت ۰۲۱-۶۴۳۴۴۳۶۰ تماس گرفته و یا با ارسال ایمیل به آدرس Acebook@gaj.ir با مؤلفین این کتاب ارتباط برقرار کنید.

ارتباط

فهرست مطالب

CONTENTS

آس | دین و زندگی یازدهم

درس هفتم
وضعیت فرهنگی، اجتماعی و ...

۱۳۵

درس اول
هدایت الهی

۵۹

درس هشتم
احیای ارزش‌های راستین

۱۵۵

درس دوم
تداوم هدایت

۲۷

درس نهم
عصر غیبت

۱۷۹

درس سوم
معجزه جاویدان

۵۱

درس دهم
مرجعیت و ولایت فقیه

۲۰۷

درس چهارم
مسئولیت‌های پیامبر (ص)

۶۹

درس یازدهم
عزت نفس

۲۲۷

درس پنجم
امامت، تداوم رسالت

۹۱

درس دوازدهم
پیوند مقدس

۲۴۷

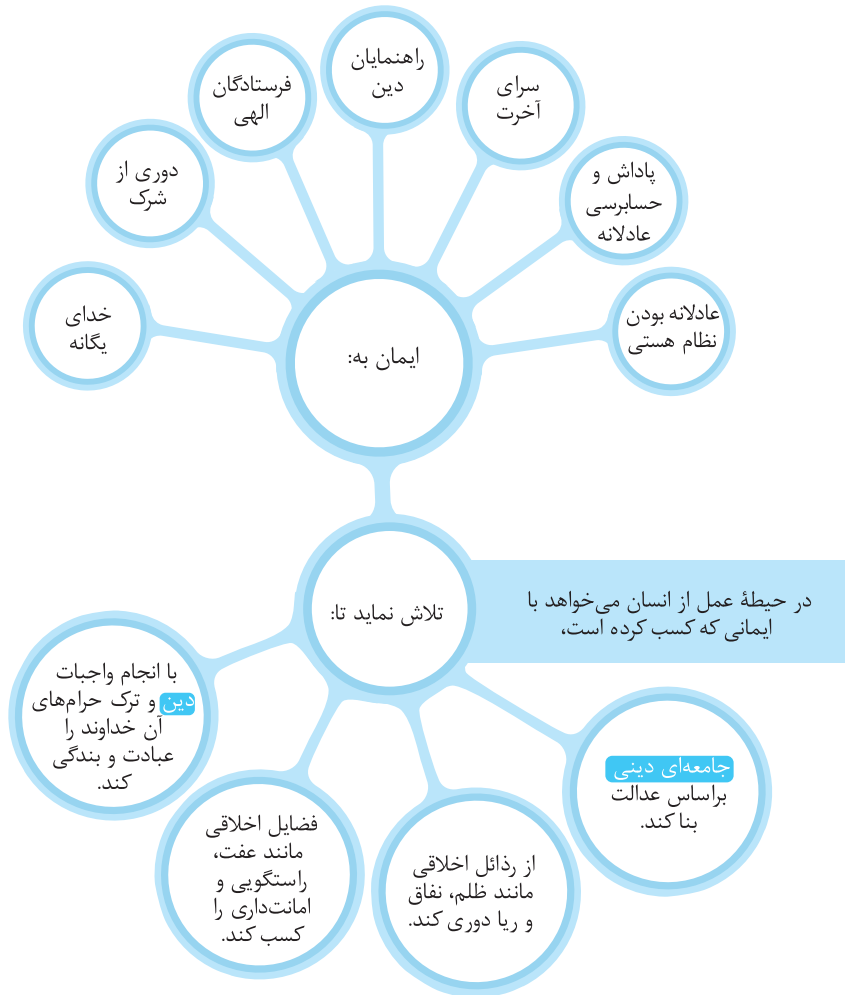
درس ششم
پیشوایان اسوه

۱۱۳

پیوست

۲۶۹

❏ همهٔ پیامبران الهی مردم را به این امور فراخوانده‌اند. **به همین دلیل** ← محتوای اصلی دعوت پیامبران یکسان است و همهٔ آن‌ها **یک دین** آورده‌اند. با وجود

این، تعالیم انبیا در برخی احکام فرعی

- متناسب با زمان
- سطح آگاهی مردم با دوره‌های دیگر تفاوت داشته است؛ **مثلاً** ← همه پیامبران امت‌های خود را به نماز دعوت
- نیازهای هر دوره

کرده‌اند، اما در **شکل و تعداد** آن تفاوت‌هایی بوده است؛ البته این قبیل **تفاوت‌ها سبب تفاوت در اصل دین نشده است.**

علل فرستادن پیامبران متعدد

❏ در پاسخ به سوال دوم می‌توان گفت فرستادن پیامبران متعدّد به این دلایل بوده است:

الف استمرار و پیوستگی در دعوت

❏ لازمهٔ ماندگاری یک پیام ← **تبلیغ دائمی و مستمر آن است.**

❏ پیامبران الهی با **ایمان استوار و تلاش بی‌مانند** در طول زمان‌های مختلف **دین الهی** را تبلیغ می‌کردند. آنان سختی‌ها را تحمل می‌کردند تا **خداپرستی، عدالت‌طلبی و کرامت‌های اخلاقی** میان انسان‌ها

سازهای بدرخشید و ماه مجلس شد
دل رمیده ما را این و مونس شد
مکار من که به کتب زلفت و خط و نوشت
به غمزه مسئله آموز صد مدرس شد

۱ قرآن کریم آخرین کتاب الهی است که بر خاتم پیامبران نازل شده و گواه و دلیل نبوت ایشان است.

۲ در این درس به این موضوع می‌پردازیم تا بدانیم
• اولاً چرا معجزه جاوید پیامبر خاتم از نوع کتاب است؟
• ثانیاً قرآن کریم از چه جهاتی معجزه است؟

اصطلاحات

معجزه: هرگاه پیامبری از سوی خداوند مبعوث می‌شد، برای این که مردم دریابند که وی با خداوند ارتباط دارد و از طرف او مأمور به پیامبری شده است کارهای خارق‌العاده‌ای انجام می‌داد که هیچ کس بدون تایید و اذن خداوند قادر به انجام آن‌ها نبود. قرآن کریم این کارهای خارق‌العاده را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت می‌خواند و اندیشمندان اسلامی آن را معجزه می‌نامند، زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد در این امور آشکار می‌شود.

۱ تصور کنید که شما چند هزار سال قبل در این دنیا زندگی می‌کردید و یک روز می‌شنیدید که شخصی به نام موسی خود را پیامبر خدا معرفی کرده است و ادعا می‌کند از جانب خدا برای هدایت انسان‌ها **دستوراتی** را آورده است.

۲ شما چگونه تعیین می‌کردید که او در ادعایش صادق است و واقعا از جانب خدا آمده است؟

۳ البته **معجزات** پیامبران گذشته فقط برای مردم آن زمان قابل مشاهده بود و امروزه اثری از آن‌ها باقی نمانده است.

۴ به نظر شما معجزه آخرین پیامبر الهی که دینش برای تمامی زمان‌ها (همه مردم روی زمین تا روز قیامت) خواهد بود، چگونه باید باشد؟

معجزه آخرین پیامبر الهی که می‌خواهد از جانب خداوند برای همه زمان‌ها پیامبر باشد باید به‌گونه‌ای باشد که:

۱ مردم زمان خودش به معجزه بودن آن اعتراف کنند و آن را فوق توان بشری بدانند.

۲ آیندگان هم معجزه بودن آن را تأیید کنند.

۳ از این رو خداوند معجزه اصلی پیامبر اکرم (ص) را قرآن قرار داده، معجزه‌ای از جنس «کتاب».

کتابی که هیچ کس توان آوردن مانند آن را ندارد.

۴ خداوند به کسانی که در الهی بودن قرآن شک دارند؛

پیشنهاد آوردن یک سوره مانند سوره‌های قرآن را هم به آن‌ها داده است.

و برای اثبات نهایت عجز و ناتوانی آنان،

این پیشنهاد را به ده سوره کاهش داده است

و برای این که ناتوانی آن‌ها را نشان دهد،

پیشنهاد کرده است تا کتابی همانند آن بیاورند،

ترجمه و مفاهیم آیات

سوره یونس - ۳۸

می‌گویند: [پیامبر قرآن را] به خداوند افترا بسته است،

أَمْ يَقُولُونَ افْتِرَاهِ

بگو: اگر می‌توانید یک سوره همانند آن بیاورید.

قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ

ترجمه و مفاهیم آیات

سوره ذاریات - ۴۷

وَالسَّمَاءِ بَنِيهَا يَأْتِدُ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ
و آسمان را با قدرت خود برافراشتیم و همواره آن را وسعت می‌بخشیم.

پیام کلی: ذکر نکات علمی بی‌سابقه - انبساط جهان

مفاهیم اساسی آیه

- نظریه انبساط جهان، یکی از مهم‌ترین کشفیات نجومی انسان در قرن بیستم است، بر طبق این نظریه کهکشانشان با سرعت فوق‌العاده‌ای در حال حرکت و فاصله گرفتن از یکدیگرند که در نتیجه آن جهان هستی مدام در حال گسترش و انبساط است، مطلبی که قرآن کریم به آن اشاره کرده است.

تدبر

باتوجه به آیه زیر، چرا خداوند معجزه جاوید خود را توسط پیامبری به دست مردم رساند که نزد هیچ‌کس درس نخوانده بود؟ اگر این کتاب توسط یکی از درس خواندگان و دانشمندان جامعه آورده می‌شد، ممکن بود چه شک و شبهه‌ای ایجاد شود؟
﴿وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُونَ مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكُمْ إِذْ لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ﴾
و پیش از آن هیچ نوشته‌ای را نمی‌خواندی و با دست خود، آن را نمی‌نوشتی که در آن صورت، کجروان به شک می‌افتادند.
اگر پیامبر فردی باسواد بود این شائبه پیش می‌آمد که قرآن نوشته اوست و او فقط نویسنده و شاعری بزرگ است. به همین دلیل ایشان قبل از دریافت قرآن درس نخوانده بود و قرآن هم بارها از مشرکان و منکران قرآن دعوت می‌کند تا سوره‌های مانند سوره‌های قرآن بیاورند.

اندریشه و تحقیق

۱- به نظر شما چرا اندیشه دانشمندان به مرور زمان تغییر می‌کند؟ این ویژگی چگونه الهی بودن قرآن را اثبات می‌کند؟
هر چه زمان به جلوتر می‌رود، ابعاد جدیدی از علوم مختلف مشخص می‌شوند و علم انسان به مرور تکمیل می‌شود به همین دلیل دانشمندان نیز به مرور زمان نظرات خود را تکمیل و اصلاح می‌کنند، اگر قرآن غیرالهی و نوشته خود حضرت محمد (ص) بود، دچار همین مسئله می‌شد. همین موضوع نشان‌دهنده غیرالهی بودن آن است.

۲- باتوجه به دو متن زیر به سوالات پاسخ دهید.

الف) شاید نتوان کتابی را در جهان یافت که در آن به اندازه قرآن کریم به تعقل، تفکر و علم‌دوستی تأکید شده باشد. در این کتاب، بیش از ۷۷۰ بار از علم، ۱۸۵ بار از گوش دادن و توجه کردن، ۴۹ بار از عقل، ۱۸ بار از فکر کردن، ۱۳۲ بار از تبیین و دلیل و نیز ده‌ها کلمه دیگر مانند قلم و کتاب که به تفکر و علم مربوط می‌شوند، نام برده شده است. همچنین آیات متعددی در نکوهش جهل، غفلت و تعقل نکردن وجود دارد.
ب) در جامعه آن روز عربستان و حتی دیگر نقاط جهان، کرامت زنان نادیده گرفته می‌شد. به‌گونه‌ای که اگر خانواده‌ای فرزند دختر به دنیا می‌آورد، احساس شرم می‌کرد. در چنین فضایی، قرآن کریم با بیان کرامت زن و تساوی وی با مرد در انسانیت اعلام کرد: هر کس، از مرد و زن، عمل صالح انجام دهد و اهل ایمان باشد، خداوند به او حیات پاک و پاکیزه می‌بخشد؛ و عمل هیچ مرد و زنی را ضایع نمی‌کند. علاوه بر این، قرآن کریم برای زن حقوق خانوادگی و اجتماعی قائل شد، در مالکیت به او استقلال بخشید و بهره‌کارش را از آن خودش دانست؛ هزینه خانواده را از دوش او برداشت و بر دوش مرد قرار داد و به‌خصوص بر کرامت، عزت و عفافش تأکید کرد تا در جامعه مورد سوءاستفاده مرد قرار نگیرد.

متن (الف) به کدام یک از انواع اعجاز لفظی و محتوایی اشاره می‌کند؟

رسایی تعبیرات و جامعیت و همه‌جانبه بودن

متن (ب) به کدام یک از انواع اعجاز محتوایی اشاره می‌کند؟

تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت

اجرای هر قانون و پیروی از هرکس، هنگامی صحیح است که به‌گونه‌ای به قانون الهی و فرمان او بازگردد.	بنابراین یعنی و و
پذیرش حکومت «طاغوت» و انجام دستورهای وی بر مسلمانان حرام است.	
لازم است در جامعه، حکومتی وجود داشته باشد که طاغوتی نباشد	
مورد پذیرش خداوند باشد	
دستورات الهی را که در قرآن و روایات آمده است، به اجرا درآورد.	

تدبیر

در آیات زیر تفکر کنید و مشخص کنید که دلایل مطرح شده در بحث ضرورت حکومت اسلامی، با کدام یک از آیات زیر مرتبط است؟

۱- ﴿الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا نُزِّلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾

«آیا ندیده‌ای کسانی که گمان می‌برند به آنچه بر تو نازل شده و به آنچه پیش از تو نازل شده ایمان دارند، اما می‌خواهند داوری به نزد طاغوت برند، حال آن‌که به آنان دستور داده شده که به آن کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند.»

۲- ﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ﴾

«به‌راستی که پیامبرانمان را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به اقامه عدل و داد برخیزند.»

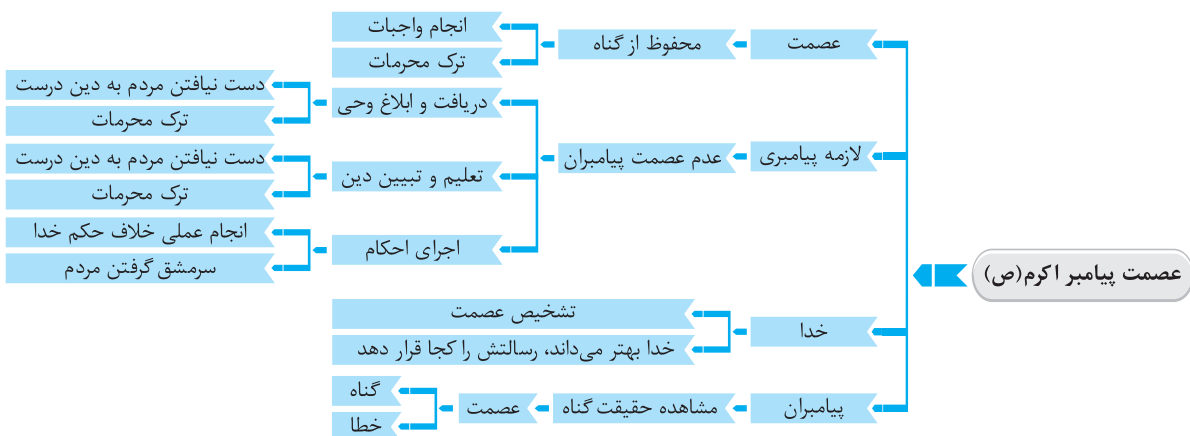
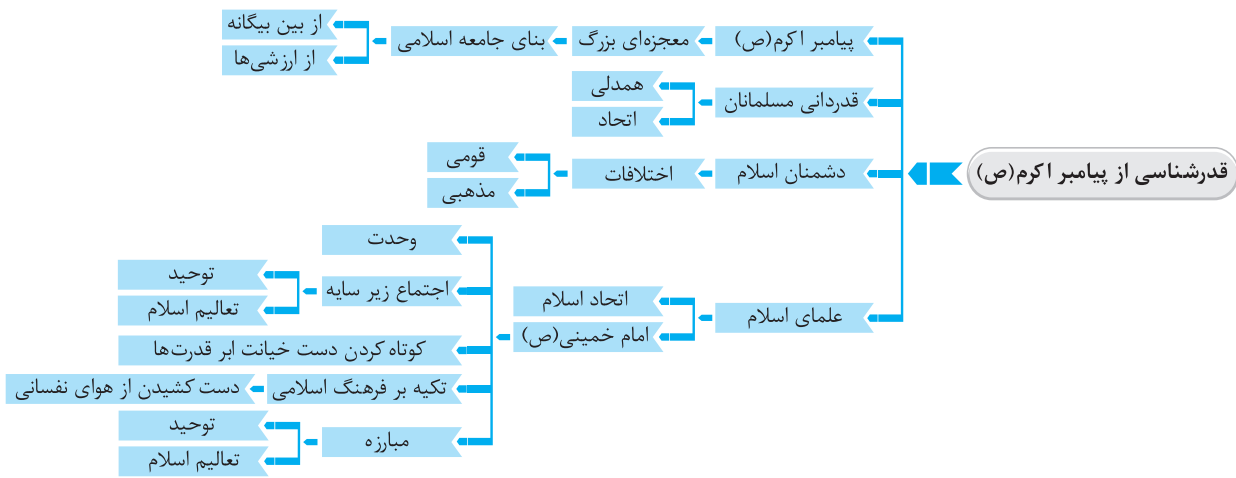
آیه	دلیل
آیه ۶۰ سوره نساء	پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت
آیه ۲۵ سوره حدید	ضرورت اجرای احکام اسلامی

کشف رابطه

در سخنانی که از ایشان (امام خمینی) نقل می‌شود، بیندیشید و ببینید که با کدام یک از دلایل تشکیل حکومت ارتباط دارد.

دلیل	سخنان امام خمینی (رحمة الله علیه)
پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت	به این دلیل که هر نظام سیاسی غیراسلامی، نظام شرک‌آمیز است، چون حاکمیت طاغوت است ما موظفیم آثار شرک را از جامعه مسلمانان و از حیات آنان دور کنیم و از بین ببریم.
ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام	مذهب اسلام هم‌زمان که به انسان می‌گوید خدا را عبادت کن و چگونه عبادت کن، به او می‌گوید چگونه زندگی کن و روابط خود را با سایر انسان‌ها چگونه باید تنظیم کنی و حتی جامعه اسلامی با سایر جوامع چگونه روابطی باید برقرار نماید. هیچ حرکت و عملی از فرد و جامعه نیست، مگر این‌که مذهب اسلام برای آن حکمی مقرر داشته است.

آزمون ..... ون ۱ - نوبت اول		زمان پاسخگویی ۷۵'
ردیف	س	سؤالات
الف) با توجه به آیات و احادیث به سؤالات زیر پاسخ دهید.		
۱	۰/۵	آیه زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟ ﴿قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى﴾
۲	۰/۵	آیه شریفه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ اطِيعُوا الرَّسُولَ وَ اُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ﴾ اهمیت چه موضوعی را بیان می‌کند؟
۳	۰/۵	پیامبر (ص) در حدیث منزلت چه می‌فرمایند؟
ب) جملات زیر را با کلمات یا عبارات مناسب تکمیل کنید.		
۴	۰/۵	ملاک پیامبر اکرم (ص) در تقسیم‌بندی انسان‌ها ..... بود.
۵	۱	هر کتابی از دو جنبه قابل بررسی است اول از جنبه ..... و دوم از جنبه .....
۶	۰/۵	پیامبر اکرم (ص) اولین و بزرگ‌ترین ..... قرآن است.
ج) درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.		
۷	۰/۵	تمام موجودات به دنبال زیبایی‌ها، خوبی‌ها و کمالات نامحدودند.
۸	۰/۵	رسول خدا (ص) تنها به دنبال بنای جامعه‌ای آباد و به دور از فقر و محرومیت بود.
د) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۹	۰/۵	حجة البلاغ
۱۰	۱	قاعدة نفی سبیل
ه) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۱	۱	چرا پاسخ به سؤال‌های اساسی انسان باید همه‌جانبه باشد؟
۱۲	۱	علت تحریف تعلیمات پیامبران پیشین چه بود؟
و) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.		
۱۳	۲	دو مورد از ویژگی‌هایی که معجزه آخرین پیامبر الهی باید داشته باشد را بیان کنید.
۱۴	۲	چرا بدون وجود عصمت مسئولیت‌های پیامبری به نتیجه نمی‌رسد؟
۱۵	۲	چه ضرورتی برای وجوب عصمت امامان وجود دارد؟
۱۶	۲	چهار مورد از برنامه‌های تقویت وحدت میان مسلمانان را فقط نام ببرید.

شناخت فقیه واجد شرایط نیز باید تحقیق کنیم و یکی از راه‌های زیر را پیش‌گیریم.

۱

از دونفر عادل و قابل اعتماد که بتوانند فقیه واجد شرایط را تشخیص دهد، بپرسیم.

۲

یکی از فقیهان در میان اهل علم چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه واجد شرایط است.

فعالیت کلاسی

- ۱- اگر کسی که به سن تکلیف رسیده است، مرجع تقلید خود را انتخاب نکند، اعمال وی چگونه خواهد بود؟ چون خودش عالم به احکام دین نیست در اجرای احکام دین (فروع) دچار مشکل خواهد شد.
- ۲- شما با چه روشی مرجع تقلید خود را انتخاب کردید؟ با پرسش از دو نفر عادل و مورد اعتماد

چگونگی انتخاب ولی فقیه

از آنجاکه ولی فقیه، بیان‌کننده قوانین و مقررات اجتماعی اسلام است ← انتخاب وی نمی‌تواند مانند انتخاب مرجع تقلید باشد ← یعنی نمی‌شود که هرکس به‌طور جداگانه برای خود ولی فقیه انتخاب کند ← زیرا اداره جامعه تنها با یک مجموعه قوانین و یک رهبری امکان‌پذیر است ← در غیر این صورت هرج و مرج و تفرقه و پراکندگی پیش می‌آید و این، یک امر روشن و بدیهی در تمام نظام‌های سیاسی دنیاست. پس، مردم در انتخاب ولی فقیه باید به‌صورت دسته‌جمعی اقدام کنند و فقیه‌ی را که شرایط رهبری دارد، با آگاهی و شناخت بپذیرند، به وی اعتماد و اطمینان کنند و رهبری جامعه را به او بسپارند.

مردم کشور ما در زمان انقلاب اسلامی به شیوه‌ای مستقیم و با حضور در اجتماعات و راه‌پیمایی‌های سراسری رهبری امام خمینی (ره) را پذیرفتند و با ایشان پیمان یاری بستند.

آن خبرگان نیز از میان فقها آن کسی را که برای رهبری شایسته‌تر تشخیص دهند، به جامعه اعلام می‌کنند.

مردم ابتدا نمایندگان خبره خود را انتخاب می‌کنند.

اکنون نیز بنابر قانون اساسی

بر این مبنا بود که پس از رحلت امام خمینی (ره) حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، مسئولیت رهبری جامعه را برعهده گرفتند.

طبیعی است که چنین فقیه‌ی تا وقتی رهبر جامعه است که شرایط ذکرشده را داشته باشد. تشخیص این امر نیز بر عهده مجلس خبرگان است.

وظایف رهبر (ولی فقیه)

برخی از وظایف رهبر جامعه اسلامی که از قرآن کریم، روایات و سیره معصومین بزرگوار (ع) به‌دست می‌آید، عبارت‌اند از:

۱ تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه

رهبر جامعه اسلامی می‌کوشد جامعه مطابق با دستورات دین اداره شود و مردم از مسیر قوانین الهی خارج نشوند.

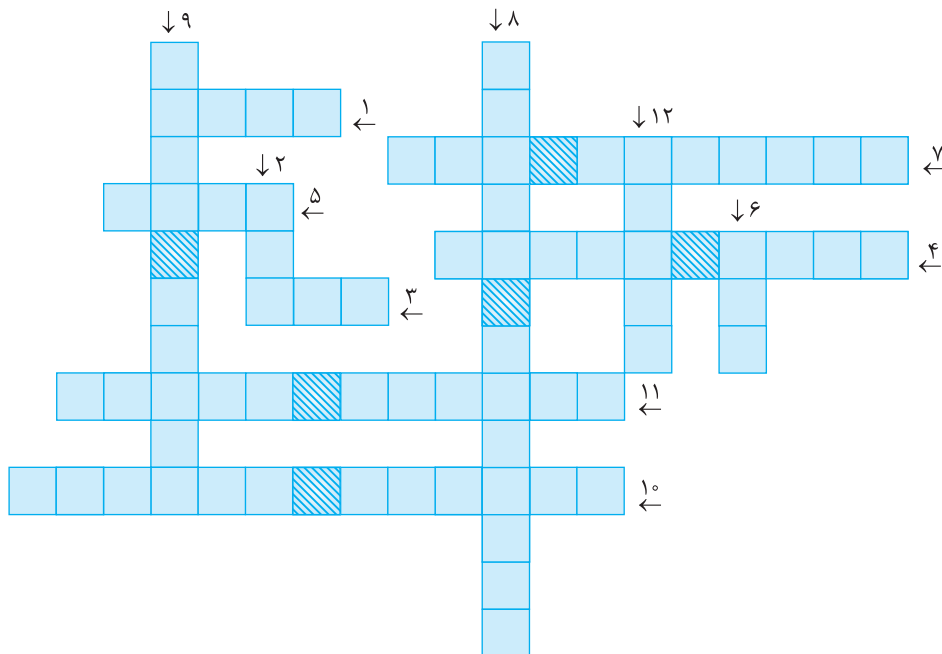
۲ حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان

کشورهای بیگانه، به‌خصوص قدرت‌های بزرگ، همواره درصدد سلطه بر کشورهای دیگرند و از روش‌های مختلف برای رسیدن به این هدف استفاده می‌کنند ← یکی از روش‌های آنان فشار اقتصادی و روانی است.

رهبر با دعوت مردم به استقامت و پایداری و بستن راه‌های سلطه تلاش می‌کند عزت و استقلال کشور از دست نرود.

جدول

- ۱ یکی از مهم‌ترین قدم‌ها در مسیر ..... تقویت عزت نفس است.
- ۲ یکی از صفاتی است که قرآن کریم بیش از ۹۵ بار خداوند را بدان توصیف کرده است.
- ۳ معصومین بزرگوار ..... را از ارکان فضایل اخلاقی دانسته‌اند.
- ۴ عزت به معنای ..... ناپذیری و ..... نبودن است.
- ۵ وقتی می‌گویند خداوند ..... است معنایش این است که کسی نمی‌تواند او را مغلوب کند.
- ۶ واژه ..... درست در مقابل عزت قرار دارد.
- ۷ خداوند جایگاه ما انسان‌ها را در خلقت بیان می‌کند و می‌فرماید: «ما ..... را کرامت بخشیدیم و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم.»
- ۸ ..... و ..... بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به تمایلات دانی است.
- ۹ تمایلات برتر و عالی مانند تمایل به دانایی، عدالت، شجاعت، حیا، ایثار و حسن خلق، مربوط به روح ..... و ..... انسان هستند.
- ۱۰ تمایلات دانی، مانند تمایل به ثروت، شهرت، غذاهای لذیذ، زیورآلات و رفاه مادی مربوط به بعد ..... و ..... انسان است.
- ۱۱ تمایلات بعد ..... در ذات خود بد نیستند، اما نسبت به بعد ..... بسیار ناچیز و پایین‌ترند.
- ۱۲ کسی که در مقابل دیگران تن به ذلت می‌دهد، ..... در مقابل تمایلات پست درون خود شکست خورده است.

جدول

- ۱ رسول خدا (ص) می‌فرمایند: «در اسلام، هیچ بنایی نزد خداوند محبوب‌تر از ..... نیست.»
- ۲ از ..... ترین و ..... ترین تصمیم‌های زندگی، انتخاب همسر و آغاز زندگی مشترک با اوست.
- ۳ پس از تعیین هدف ازدواج انتخاب ..... مناسب مطرح می‌شود.
- ۴ طبق مقررات اسلامی، رضایت کامل دختر و پسر برای ازدواج ضروری است و اگر عقدی به‌زور انجام بگیرد ..... است و ..... ندارد.
- ۵ داشتن قدرت انتخاب ..... و در عین حال ..... آور است.
- ۶ علاقه و محبت به یک شخص، چشم و گوش را می‌بندد و ..... را به حاشیه می‌راند.
- ۷ تحقیق درباره همسر آینده را نباید با ..... هایی که منشأ آن‌ها تنها هوس‌های زودگذر است اشتباه کرد.
- ۸ بهتر است مسیر شناخت همسر با مشارکت پدر و مادر طی شود که سرشار از ..... اند و معمولاً به ..... آینده فرزند خود علاقمندند.
- ۹ فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ..... نباید زیاد شود و تشکیل ..... به تأخیر افتد.
- ۱۰ پیشوایان ما همواره دختران و پسران را به ازدواج تشویق و ترغیب کرده و از پدران و مادران خواسته‌اند که با کنار گذاشتن رسوم ..... شرایط لازم را برای آنان فراهم کنند.
- ۱۱ پیامبر اکرم (ص) می‌فرمایند: «کسی که ازدواج کند ..... دین خود را حفظ کرده است.»
- ۱۲ ازدواج برای رفع نیازهای طبیعی و پاسخگویی به قانون خلقت انجام می‌شود و شایسته است که به این نیازهای طبیعی در ..... مناسب و به ..... صحیح پاسخ دهیم.
- ۱۳ معیار برتری نزد خداوند ..... است.
- ۱۴ نظام هستی بر مبنای ..... است.

